

Erityispedagogiikan opiskelijoiden näyttöön perustuvan tuen toteuttaminen -harjoittelua ohjaaville opettajille

OPINTOJAKSON SISÄLTÖ JA OSAAMISTAVOITTEET

Opintojakso on osa kasvatustieteiden syventäviä opintoja, jotka ovat erityispedagogiikan opiskelijoille pakollisia. Opetussuunnitelmassa opintojakson sisältöjä ovat tukivastemallin mukaisesti

- tuen tarpeen arviointi, suunnittelu ja toteuttaminen
- ko. koulutusasteen mukainen tukijärjestelmä
- pedagogiset asiakirjat
- tutkiva opettajuus
- erityisopettajan moninaiset työtehtävät

Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa

- analysoida, suunnitella ja toteuttaa oppilaskohtaisia arviointeja
- suunnitella ja toteuttaa opetusta tukitarpeisiin pohjaten
- arvioida tuen toteuttamismalleja kriittisesti ja kehittää mahdollisuuksien mukaan uusia toimintamalleja
- soveltaa oppija- ja perhelähtöisiä sekä moniammatillisia käytänteitä
- hahmottaa erityisopettajan työkentän laaja-alaisuuden ja moninaisuuden

OPINTOJAKSON TOTEUTUS

Opintojakson laajuus on 135 tuntia (5 op) käytännön harjoittelua esi- tai perusasteen koulussa, toisen asteen oppilaitoksessa tai korkeakoulussa pätevän erityisopettajan ohjauksessa, luentoja, itsenäisiä tehtäviä ja päätösseminaarin. Opintojakson pituus on n. 3–4 viikkoa, mutta sen voi jakaa pidemmällekin ajanjaksolle tarpeen vaatiessa. Opintojakson aikana opiskelijat perehtyvät harjoittelupaikkansa toimintaan ja siellä olemassa oleviin tukipalveluihin. Opiskelijat valitsevat opetusharjoittelua ohjaavan opettajansa kanssa yhden oppijan, jolle suunnittelevat näyttöön perustuvat tukitoimet ja toteuttavat ne noudattaen tukivastemallin perusperiaatteita tuen tarpeen arvioinnista, toteuttamisesta ja vaikuttavuuden seurannasta. Opetusta annetaan 35 tuntia ja se voi kohdistua niin yksittäiseen oppijaan kuin ryhmäänkin.

Harjoittelun aikana opiskelijan tehtävänä on

- a) perehtyä koulun/oppilaitoksen oppimisen ja koulukäynnin tuen järjestämiseen sekä pedagogisiin asiakirjoihin,
- b) havainnoida koulun/oppilaitoksen toimintakulttuuria tuen järjestämisen, arvioinnin ja vaikuttavuuden seurannan näkökulmista sekä moniammatillisen yhteistyön roolista tässä,
- c) valita yhdessä harjoittelua ohjaavan opettajan kanssa oppija, jonka tuen tarpeisiin harjoittelun aikainen opetus erityisesti kohdentuu,
- d) suunnitella ja pitää 35 opetustuntia (yksilö- tai ryhmätunteja), ja
- e) muokata ja kehittää opetustaan tuen tarpeen mukaisesti (tukivastemalli).

Opiskelijan pitämät opetustunnit

Harjoittelun aikana opiskelija pitää 35 opetustuntia, joiden sisältö perustuu tapausoppijan tuen tarpeen arviointiin. Tunti voi liittyä jonkin opiskeltavan aineen sisältöihin tai harjoittelun alla oleviin muihin taitoihin sen perusteella, millaiseen tuen tarpeeseen pyritään vastaamaan. Tunnin voi pitää joko ryhmälle tai se voi olla yksittäiselle oppijalle pidetty tunti. Etukäteen suunniteltava ohjauksellinen tuokio voi olla kestoaltaan normaalia 45 minuutta lyhyempikin. Opetustunneista ja niiden ajankohdasta on hyvä sopia opiskelijan kanssa heti harjoittelun alkuvaiheessa.

Mihin opiskelijan tulisi osallistua harjoittelun aikana

Mikäli mahdollista, ota opiskelija mukaan kaikkiin niihin tilanteisiin, joita erityisopettajan työhösi harjoittelujakson aikana kuuluu. Jo heti opintojen alkuvaiheessa opiskelijan on hyvä saada käsitys erityisopettajan työn moninaisuudesta. Opiskelijat ovat vaitiolovelvollisia koulussa kuulemistaan ja näkemistään asioista. Tästä on hyvä keskustella heidän kanssaan myös harjoittelun alkaessa. Mikäli opiskelija ei voi osallistua kaikkeen erityisopettajan toimintaan harjoittelujaksonsa aikana, on siitä hyvä keskustella opiskelijan kanssa ja kertoa hänelle, miksi osallistuminen ei ole mahdollista.

OHJAAVAN OPETTAJAN PALAUTE OPISKELIJALLE

Harjoittelun aikana opiskelijalla on oikeus saada palautetta toiminnastaan koulussa. Heti harjoittelun aluksi on hyvä keskustella opiskelijan kanssa siitä, millaista aikaisempaa kokemusta hänellä on lasten ja nuorten kanssa toimimisesta ja opettamisesta. Nämä aikaisemmat kokemukset on hyvä ottaa huomioon annettaessa palautetta opiskelijalle. On hyvä myös keskustella opiskelijan toiveista palautteen saamisesta. Yleensä opiskelija hyötyy eniten pitkin harjoittelua annettavasta suoraan toimintatilanteisiin liittyvästä ohjauksesta. Harjoittelusta annetaan myös kirjallinen palaute Vasara-järjestelmässä, johon ohjeet alla.

HARJOITTELUN TOTEUTUKSEN VAIHEET

Harjoittelun toteutuminen koostuu useammasta vaiheesta: harjoittelusopimuksen laadinta, käytännön harjoittelu valitussa oppilaitoksessa esi- tai perusasteen koulussa, toisen asteen oppilaitoksessa tai korkeakoulussa, harjoittelusta annettava palaute, harjoittelusta maksettava palkkio. Näihin vaiheisiin liittyvää dokumentointia varten käytössämme on sähköinen järjestelmä Vasara. Saat Vasara-järjestelmästä kutsun sähköpostiisi aina, kun prosessin eteneminen vaatii sinulta toimintaa.

Harjoittelusopimus

Opiskelijat tekevät harjoittelupaikan kanssa sopimuksen harjoittelusta. Harjoittelusopimus tulee olla tehtynä hyvissä ajoin ennen harjoittelun alkua. Sopimuksen laatimista varten opiskelija tarvitsee harjoittelun ohjaajan sähköpostiosoitteen ja puhelinnumeron. Huomaa, että voit toimia harjoittelun ohjaajana vain, jos sinulla on erityisopettajan tai erityisluokanopettajan pätevyys.

Ensimmäinen vaihe: perustietojen antaminen Vasarassa.

Saat opiskelijalle antamaasi sähköpostiosoitteeseen linkin Vasaraan. Tässä vaiheessa sinulta kysytään tietoja itsestäsi ja esihenkilöstäsi. On tärkeää, että sähköpostiosoitteet ja puhelinnumerot ovat oikein, sillä niitä etoja tarvitaan sopimuksen laatimiseen ja sähköiseen allekirjoitukseen. Puhelinnumeron tulee olla sellainen, johon voi lähettää SMS-viestejä suoraan.

Toinen vaihe: sähköinen allekirjoitus

Sähköisen allekirjoituksen tekevät opiskelija, koulussa harjoittelua ohjaava opettaja, koulun esihenkilö (mikäli se et ole sinä itse) sekä yliopistolla harjoittelua ohjaava opettaja. Kaikki allekirjoittajat saavat linkin allekirjoitusjärjestelmään omaan sähköpostiinsa, joka annettu edellisessä vaiheessa. Järjestelmään kirjaudutaan puhelimeen tulevalla koodilla. Kun kaikki asianosaiset ovat allekirjoituksen tehneet, on sopimus harjoittelusta syntynyt.

Palaute harjoittelusta Vasaraan

Kirjallinen palaute harjoittelusta tehdään Vasarassa. Saat harjoittelun päätyttyä linkin Vasaraan omaan sähköpostiisi. Palautteeseen on hyvä kirjata paitsi tehtäviä ja toimintoja, joihin opiskelija on harjoittelun aikana osallistunut, myös palautetta opiskelijan toiminnasta harjoittelun aikana. Palautetta kirjoittaessasi pidä mielessä, että palaute on myös oppimiskokemus, joka parhaimmillaan kertoo, millaista osaamista opiskelijalla jo on ja millaiseen osaamiseen on opintojen aikana ja seuraavissa harjoitteluissa hyvä kiinnittää huomiota. Ole tarkka, kannustava mutta samalla rehellinen palautteessasi. Harjoittelusta annettavaa palautetta opiskelijat käyttävät toisinaan myös työpaikkoja hakiessaan. Kirjoittamasi palaute näkyy opiskelijan lisäksi myös yliopistolla harjoittelua ohjaavalle opettajalle.

Harjoittelupalkkion maksaminen sähköisesti

Kunnilla on erilaisia käytänteitä harjoittelupalkkion maksamiseen. Osassa kuntia palkkio maksetaan ohjaavalle opettajalle itselleen ja osassa kuntia korvaus menee organisaatiolle. Kummassakin tapauksessa maksetaan korvaus kuudesta (6) ohjaustunnista. Tieto maksunsaajatahosta kerrotaan Vasarajärjestelmässä.

Vaihtoehto 1: Korvaus maksetaan suoraan ohjaavalle opettajalle

Palkkion maksaminen tapahtuu sähköisesti. Maksatusta varten tarvittavat tiedot annetaan Vasarassa. Varaa tätä varten pankkiyhteystietosi: tilinumero ja BIC-tunnus. Halutessasi voit liittää myös verokortin. Mikäli haluat toimittaa verokortin erikseen, löytyy tarkemmat tiedot tähän myös Vasarasta.

Vaihtoehto 2: Korvaus maksetaan organisaatiolle

Mikäli kunnan käytäntö on, että palkkio maksetaan organisaatiolle, tulee palkkiosta lähettää lasku Jyväskylän yliopistolle. Yliopistolla on käytössä sähköinen laskutusjärjestelmä. Tarkemmat laskutusohjeet löytyvät yliopiston sivuilta ([JYU:laskutus](#)). Linkki ohjeisiin löytyy myös Vasarajärjestelmästä.

Sähköisessä laskussa tulee näkyä seuraavat tiedot:

- ERIS356 Harjoittelu: Näyttöön perustuvan tuen toteuttaminen (EP)
- Opiskelijan nimi
- Harjoitteluajankohta (alku- ja loppupäivämäärät)

Toivon, että nämä tiedot auttavat teitä yhteisen oppimiskokemuksen luomisessa. Tarvittaessa voit olla yhteydessä myös minuun.

Suuri kiitos siitä, että opiskelija on saanut avullasi mahdollisuuden tutustua erityisopettajan vaatimaan työhön.

Airi Hakkarainen, yliopistonlehtori (airi.m.hakkarainen@jyu.fi)